

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naši mladini za pisanko.

Konec je zime. Vsa narava probuja se v novo življenje in brzonoga spomlad se podaja križem sveta, da mu ogrne zeleni plašč ter ga obsiplje z dišečim cvetjem. Spremljevalke so so ji vesele tičice, in koder gre, sladé ji one, vsaka po svoje žvrgoleč, trudapolno potovanje.

Ne zastonj. Koder pride ljuba spomlad, povsodi se, kakor da že le čaka na njen klic, začne za njo novo gibanje, cvetka in drevesce, mravljica in bučelica — vsaka božja stvarica vzbudi se iz spanja, v katero jo je bila trda zima zavila in se napravlja na svoje delo, bodi že to težje ali lažje, vsaka se ga loti pridno in z novo močjo.

Človek, slov. kmet v tem ni zaduji. Tudi on je vesel brhke spomladi in rad diha nje čvrsti zrak va-se. Dela ga čaka veliko, a ne boji se ga; kakor da ne čuti truda, prejde od dela na delo, z vrta na travnik, s travnika na njivo, z njive v gorico. Delo podaja delu rokó in bilo bi treba kmetu več sto rok, da vse opravi, toda ker ima le dve, suče za to njiji tem bolje in opravi še s koncem tudi takó svoje delo.

In to je potlej veselje, kedar vidi človek, da je v tem tudi naše mlado ljudstvo pridno in da ga ne užuga nobeno delo. Roke naših mladenčev in deklet so sedaj kakor iz železa; nobeno delo jih ne potere in noben trud jim ne prežene veselja iz njih mladih src. Pozna se to iz njih veselih, šaljivih pogovorov in še bolj iz njih veselega petja, s katerim si sladé svoje težko delo.

V resnici, pri tacih delalcih, se tali še staršim ljudem srce in vliva se jim nova moč v trde ude, zdi se jim, da so se poleg mladih ljudi še sami pomladili. To je v resnici prav lepo, a žal, da izgubiva sedaj naše mlado ljudstvo že čedalje bolj pravi tir v svojem veselju. Naših mladih ljudi govorjenje ni nič več šaljivo, marveč postane rado pohujšljivo, njih petje ni več nedolžno, marveč je rado nebrzdano in njih

obnašanje je večkratí že bolj razbojniško, kakor pa mladeniško.

To je velika škoda; škoda je za mlade ljudi same, kajti se v tem le delajo vesele ali veseli, tako v resnici veseli niso. Škoda je za vso sosesko, kajti Bog ne more tam, kjer se žali, deliti blagoslova in naše delo je, če gre za pravo, samo pogoj, da more vzrasti vsled njega to, kar želimo, od zgoraj od Boga pa pride, da v resnici izraste. Škoda je nazadnje pa še za vse slov. ljudstvo, kajti naše razmere so sedaj po vsem take, da najmanjo reč, ki ni prava, razobesijo naši sovražniki na veliki zvon. Kolikor so v stanu, povečajo še tisto in raznesó nas po takem za najgrozovitiše razbojnike.

Radi, to nam vsakdo lahko veruje, ne bemo listov, ki služijo našim nasprotnikom, naj so že ti v Celju, Mariboru ali Gradcu, toda semtertje moramo vendar le pogledati va-nje in tu nas obhaja groza, kaj da ti listi prinašajo vse o naših mladih ljudéh. Kdor bi ne poznal naših razmer pa bi tudi ne vedel, komu da so ti listi v službi, lahko bi se zgrozil nad tacim ljudstvom, ki doprinaša take, v časih v resnici grozovite reči.

Hudobije, ne, te ne izgovarjamo, kamo li da bi jo zagovarjali in za to nas boli pa vsako tako dejanje tem bolj, čem več želimo, da bi se ne zgodilo. Ako se je pa vse eno zgodilo med Slovenci, od strani naše mladine, oh, to nas boli v dno srca in skoraj bi želeli, da bi tak, nam nasprotni list prišel unim nesrečnem z roke, ki so kaj takega storili. Kakor nas, gotovo bi se tudi njih lotila, ne vemo že, ali bolj žalost ali jeza, da se je kaj tega zgodilo.

Da vržemo na koga kamen, ne, tega mi ne storimo, še celo takrat ne, če si ga zasluži v resnici. Mi torej tudi ne zavračamo naših nasprotnikov, češ, da bi naj prej pred svojim pragom pomeli, predno so se skolehali pred naš prag. Ali prav zato bi prosili naše mlade ljudi in sploh vse, ki imajo kaj moči do njih, naj

skrbé za to, da se povrne med nje stari in pošténí duh veselja, odpravi pa se izmed njih grdí in surovi duh razposajenosti. Mati mu je iz večine pijanost, a hči sramóta, če še ni — ječa.

Bog zna, da privoščímo našim mladim ljudem veselje, obilo veselja ali to se ne kaže v divjem razsajanju ali umazanem popevanju. Pridne roke pa pošteno srce podaja se lepo dekletu ali tudi mladenču ni na škodo.

Govor g. Bož. Raiča v državnem zboru

dne 19. marejaja t. l.

(Dalje.)

Slovenski poslanec vitez dr. Tonkli je vprašal letos v seji budgetnega odseka naučnega ministra, kaj da misli storiti zastran teh dveh resolucij. Odgovor vrhovne učilniške oblasti me je zelo potlačil. Usojam si tukaj še enkrat v polnem številu slavnega državnega sveta vprašati c. kr. naučno ministerstvo, ali misli slavno ministerstvo isto vpeljati na srednjih šolah in učiteljskih v deželah, kjer Slovenci stanujejo, za učence slovenskega maternega jezika, ta jezik za učni jezik v smislu poprej navedenih državnih sklepov in XIX. člana državne postave? Določen odgovor, ki ne bode nakiten s splošnjimi izrazi: „ako se bode dalo“, „ako bode mogoče“, bode me vodil pri svojem daljšem postopanju v tem slavnem zboru.

Naše ljudske šole so na nenaravnem in nepostavnem stališču, to so naredili naši narodni nasprotniki v soglasju s slavno vlado.

Po § 1. državne postave leta 1869 je ljudski šoli namen tako-le izražen: Ljudska šola ima nalog, otroke npravno-versko vzgojevati, razvijati njih dušne zmožnosti, podati jim vednosti in ročnost potrebnih za nadaljevalno vzobražbo v življenji in staviti podlago, da se vzobražé vrli ljudje in članovi občinstva.

Naši južni bratje Hrvatje imajo zgoli hrvaške šole, Nemci zgoli nemške, to pa brez drugega deželnega jezika in tesno pri naši meji; na laških Tirolih imajo zgoli laške šole brez postranske priklade. Ko bi se ravnali po postavi, poslušali pedagogiko in jasno pamet, morali bi to dobroto privoščiti tudi Slovencem.

Koliko pa moči natezujejo, da bi razširili po mogočnosti nemški poduk po naših ljudskih šolah, da na kvar maternemu jeziku vpeljujejo nemški jezik v ljudsko šolo, kar se je, žalibog, zgodilo na mnogih ljudskih šolah!

Kdo pa so tisti, ki zahtevajo in črnijo to pogubljivo šušmarjenje ter je pospešujejo? Največ vladni organi, kakor na Štajerskem deželni šolski svét, deželna šolska nadzornika, okrajni šolski nadzorniki, okrajni glavarji kot predsedniki okrajnih šolskih svétov. Tem se pridruži na Štajerskem še nemški deželni odbor.

Slovencev je na Štajerskem 467.000 duš

in nimajo zastopnika v deželnem odboru, po številu prebivalcev bi morali imeti dva.

Tudi profesorji in posamezni vrinjenci, ki so se na Štajersko naselili in tu vdomačili, so tisti, ki ne poznajo ne slovenskega ljudstva, ne njegovega jezika.

Vsi ti ravno navedeni in še drugi nasprotniki, izvzemši rečene, bi ne mogli odgovora dati o slovenskem glagolu in taki ljudje hočejo soditi o našem jeziku! Nevednost o tem jih slepi, od todi sovraštvo in strastno zaničevanje vsega tega, kar jim ne gre v koš. Naši nasprotniki delajo na to, pripraviti sebi in naslednikom slovenska tla in iztrebiti slovenstvo na Koroškem, sedaj poglavitno na Štajerskem in v Primorju. Zato odrivajo slovenske profesorje na Štajerskem, slovenske učne moči in uradnike potiskajo na Kranjsko, na slovenskem Štajerskem pa jih nadomesté s tujci in inozemskimi „lačenbergerji“.

Vlada, v najtesnejši zvezi z mogočnim in zelo razširjenim birokratizmom, dela na to na vse kriplje. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kako mogoče slabo rastene rogove govedom pravilno vzravati.

Vzame se ostra steklovina od ubite steklene mlečne skledice in s to stekleno šibro se strže rog v tisto stran, v katero bi imel rasti tako globoko da postane rog na tem mestu celo mehke pa nikakor ne krvav. S tem je zdaj doseženo, da druga rogova stran, ki se je na nasprotni strani pustila, ostrgano stran v rasti preobladuje in rog začne na tisto stran se v rasti nagibati, na kateri se je s steklovino rog ostrgal. To se more večkrat ponoviti. Pravi se, da je tako ravnanje že večkrat najboljši uspeh imelo. Skušnja ne bode škodovala.

Kako pokončamo predenico po deteljskih.

Predenica ima veliko strojne kisline v sebi. Ako se z raztoplino iz železnega vitriola polije, potem nastane strojno-kislo železo in predenica vsa očrni, njeno lakno se raztrga in predenica pogine. Zato pa zadostuje, ako se 10 delov železnega vitriola v 100 delih vode raztopi. S škropilnico ali pa ročno ali povrtno brizgalnico se ta raztoplina prav lahko in tanko pa po deteljsčju razlije. Pravi se, da detelji ta tekočina čisto nič ne dela škode, marveč jo še pognoji in k uspešnejši rasti spodbuja. Pravijo, da se mora človek res čuditi, kake uspehe da ima ta priprosti pomoček. Zraven vsega drugega je še tudi lahko ga na vsak kraj spraviti, razdrobiti ga na več kosov, in se napravi brez velikih sitnob in tudi ne predrago. Uspeh njegov pa je skoz in skoz izvrsten.

Lan.

Po naših krajih se vse premalo te prekoristne rastline prideluje. Lan ima tudi v nrvnem oziru blagodejni vpliv na življenje naroda. Čila zemlja in vlažno podnebje so poglavitni pogoji uspešnega lanovega razvoja. Peščena ilovica, prstena ilasta peščenina s prepuščajočim spodnjim zemljiščem in posušeno ribniško zemljišče je najboljša zemlja za lan. Čista glina in suha peščenina pa niso za lan. Vročina, suša in pozni mraz — to so sovražniki te prekoristne rastline. Na hektaro gre 3—4·2 hektolitra semena, če se hoče dobro lakno pridelati.

Sejmovi. Dne 27. aprila v Dolu, pri sv. Juriju v Taboru in na Ščavnici, v Gotovljah, v Kostrivnici in v Vuzenici.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Nov župan.) Volilna vojska v Ljutomeru je končana s tem, da je g. Ivan Schwarz potem, ko se je poprejšnji župan gosp. Jožef Steyer temu častnemu mestu odpovedal, za župana izvoljen. Gosp. Ivan Schwarz dobil je pri volitvi 7 in slovenski kandidat gosp. Ivan Vaupotič 3 glase. Nova doba se toraj začinja za Ljutomer. Novo izvoljeni župan je precej, ko je bil izvoljen svoj program s temi besedami naznanil: „Jaz sprejemem to mesto samo v interesu moje stranke in ne maram pri mojem malem obrtu nobenih žrtev za-se trpeti“. To so toraj za Ljutomer pomenljive besede. Novo izvoljeni župan po svojem namenu ni toraj župan občine, temveč svoje stranke; on hoče po takem le interese stranke, ne pa občine zastopati. Iz tega vzroka so udje občinskega odbora slov. stranke vložili pri občinskem predstojništvu dne 17. t. m. izjavo, da se gledé na to, po novem županu kot program izgovorjene besede pri svečani prisegi novega župana ne morejo vdeležiti in ob enem so terjali, da se ta izjava v navzočnosti c. kr. okrajnega glavarja, preden župan obljubo stori, prebere. Ako se je to zgodilo, še zdaj ne vemo. Iz tega vsega pa, dragi slov. volilci, sledi za nas to, da smo res tehtni vzrok imeli, potegovati se, da si slovenski občinski zastop priborimo in kolika sramota zadene toraj tiste, ki so nam onemogočili naš namen doseči. Toda kar se zdaj ni zgodilo, upamó, da se bo pa drugokrat zgodilo, ker je znano, da drevo nikoli z enim mahljejem ne pade.

Iz Središča. (Odgovor g. dopisniku iz Središča v števil. 14. „Slov. Gosp.“) Čitajoč Vaš odgovor na moje poprejšnje stvarne dopise, s katerimi sem omenjal brez vsake osebnosti le občne zadeve, se čudim, kako Vi hočete moje trditve oslabiti in uničiti, če se v odgovoru ne držite stvari, ampak se v Vaši jezi

vijete okoli moje osebe, kakor kača, ter bi me radi tu pa tam piknili. — Stvarne trditve zavračati z osebnimi napadi, z napadi, ki segajo le v privatno življenje, to ni možato. — Ne bojte se, da meni „novorojenemu“ Središčanu ne bi bile tukajšnje razmere znane; Vi mi sicer to iz tega vzroka odrekujete, ker ne hvalim vsega tega, kar je graje vredno. Naj bi pa jaz vse tisto hvalil. kar sem v mojih dopisih grajal, pa bi me Vi v deveto nebo povzdigovali. Vašo dovtipnost hočete pokazati s tem, da mi predbacivate blagor in gorjé. — Kar se prvega tiče so Središčani na moje blago in na moj blagor tako malo čakali, kakor na Vaše nauke; razloček je le ta, da vrli Središčani, hvala jim, pri meni pridno blago kupujejo mej tem, ko Vi pri njih za Vaše nauke in zvijače najdete le gluha ušesa. Da sem gorjé prinesel, tega ne tajim, in sicer gorjé omahljivcem in nemčurjem, in to gorjé bom rabil do zadnjega vzdihljeja. Vi mi želite, da bi jaz v prihodnje zvonec nosil; zakaj pa tega sebi ne privoščite, ki bi še za naprej tako radi zvonec nosili in ste temu že vajeni? — Moje vse trditve se Vam vidijo slabe, smešne in čudne, a ipak niti ne poskusite jih ovreči, ampak le kričite: Središčani pozor! Vaši žepi se bodo spraznili. — Če so moje trditve zares tako smešne in čudne, zakaj se neki bojite, da me ne bi razumni in previdni Središčani ubogali? Tudi Vi bi še se z vsemi mojimi trditvami sprijaznili, samo z eno ne: Hranilnice Bog ne daj! toda vzroki, ki ste jih proti hranilnici v boj postavili so ničevi. — Vi pravite, da ne bomo imeli denarjev za hranilnico, če bomo vse to zidali, kar jaz nasvetujem. Vprašam Vas, kje obstoji hranilnica, ki ne bi imela drugih vlog, kakor od svoje občine in od svojih občanov? — Mar dela n. pr. Ormoška hranilnica le izključljivo z denarjem občine in Ormoških mestjanov? Vi se bojite, da bi jaz ne prišel v upravni svét hranilnice; če sem jaz tak hudobnež, kakor me Vi opisujete, od kod neki potem to zaupanje, da bi bil jaz izvoljen v odbor hranilnice? Vi pravite, da bi jaz potem iz hranilnice peneze dobil, bojite pa se za varščino in redno plačevanje obresti. Ali pa Vam ni znano, da si nobeden dolžnik sam in brez dovoljenja odbora ne jemlje penez iz hranilnice, ter da jih dobi le proti osigurjeni varščini? Znano Vam menda tudi je, da hranilnične blagajnice nima samo eden odbornik v rokah. Če pa bi jaz redno obresti ne plačeval, storila bi hranilnica to, kar storé druge hranilnice proti zamudnim dolžnikom: tožila bi. Kje je tedaj tisti mlin, ki za me tako dobro melje? Tudi moje siromaštvo Vam je na poti in norčujete se iz njega, češ da peneze na posodo prosim. Gospodine! ne zavidam Vam bogastva in ne želim Vam, da bi Vas kedaj skrbi mučile, kje za to in ono plačilo penez vzeti. Je-li to kaj hudob-

nega, če trgovca slučajno plačilo zadene, na katero ni pripravljen, da je potem primoran penaz na kratek čas na posodo prositi? Čudim se pa Vaši zmernosti, ko pravite, da jaz penaze le prosim, čemu ne koj, da jih kradem? — Da sem omenjal, da so Središčani pripomogli osnovati Ormoško posojilnico mej tem, ko bi si lahko doma posojilnico osnovali, sem imel le korist in promet Središkega trga pred očmi, nikakor pa nisem nasprotnik Ormoške posojilnice, saj imam celo čast nje odbornik biti. V svojem četrtem dopisu žalibog nisem ustregel Vašemu prorokovanju, kajti nisem se pritožil, da še Središki trg nima občinskih nalog in da mi sedanji poglavarji ne odstopajo prvih mest za vknjiženje mojih terjatev. Da občinskih nalog ni, si gotovo nikdo še živelih naših poglavarjev ne bo v zaslugo štel, kajti občinsko premoženje donaša toliko dohodkov, da se z njimi izdatki pokrijejo. — Če se jaz toliko potegujem za olepšanje trga, da Vam že preseda, potem menda ne boste meni pripisovali krivde, da so se kraj občinskih poti vsajene lipe, hojke in vrbe do sedaj rezale in podirale, in Vaša želja, da se to ne godi v prihodnje, to je tudi moja želja (in naša je to, da je s tem vseh besedi konec. Ured.). M. R.

Iz Ljubnice pri Doliču. (Naš občinski zastop.) Kakor naša srenja, bode le težko katera še na Malem Štajarju. Vsi možje, katere smo volili, so naši, pravi Slovenci in dobri katoličanje. Njih ne preplasi noben vihar, naj pride od katere strani koli. V našem uradu piše se vse slovenski in kar se pravi, liberalca ni pri nas. Novi župan, g. Janez Verčnik, je mož na pravem mestu in ni trstika, katero maje vsak vetrič, ki piha izpod kake gosposke suknje. Njegova srenjska svetovalca, gg. Martin Jelenko in Matej Pungartnik, stojita pa mu tudi na strani, trdna kakor naše smreke na Pohorskih skalah. Isto se je tudi že pri volitvah drž. ali dež. poslanca vsakokrat pokazalo na veliko hvalo naših kmetov. Naša občina je sedaj popolnem prosta tujega jarma in stoji na vseh straneh na lastnih nogah. Nemškutarških pisaveč, ki so se ji kedaj vsiljevali sem od Vitanja, se je srečno otresla. Ona je, kakor se spodobi, gospodinja v lastni hiši, uraduje slovenski in ravna s srenjskim premoženjem varčno; to, želimo, naj bi bilo mnogim drugim v vzgled! (?)

Iz Medborovnic v spod. Rožu. (Nasledki nesloge.) Pričenem z jeremijado. Pri zadnji volitvi smo v naši občini Slovenci, čeravno v velikej večini, propadli. Krivi smo sami bili. Mislili smo: ker smo prej vselej sijajno zmagali, smemo sedaj roke križem držati. Na dan volitve namreč je hudo snežilo, da je bil cel pot zameden; pa vsak slov. volilec si je mislil: kaj bom hodil, en glas nič ne šteje; zмага je tako

naša. Nemškutarji prišli so pa čisto vsi 28, naših pa le 12, dasiravno jih je okoli 50. Iz cele vesi Resenca ni bilo nobenega volilca. Največ pa je tudi to krivo, ker Slovenci v naši občini niso edini, vedno se kaj prepirajo. Ali mar ne vedo, da sloga jači, nesloga pa tlači? Cepili so tudi glasove, eden je volil tega, uni družega, liberalci pa čisto enoglasno. Zalostna jim majka, če se ne porazumijo in ne delajo z druženo močjo, vsi za enega in jeden za vse! Brez edinosti tudi ne bo mogoče spraviti podružnice za družbo sv. Cirila in Metoda vkup. Decembra sem Vam pisal, da se je vstanovila požarna bramba. Res so se že napravila slov. pravila, vsi so se vpisali in stotnika izvolili. Brizgalnico imamo tudi in mnogo cevi, vse novo. Pa o požarni brambi zdaj ni več ne duha ne sluha, in kakor se kaže, bo iz vsega skupaj koj nič. Tudi temu je razprtija vzrok, da se ta koristna in potrebna naprava ne izvrši. Čitalnica bi nam tukaj bila zelo potrebna, kajti še sedaj slov. reč nikjer nima bivališča. Da smo bili že pred tremi leti vsi za vstanovitvo ali osnovo navzeti, pričalo je ploskanje in živio kliči ta čas, ko nam jo je g. K. Colnarič priporočal, toda še dandanes v celej spod. Rožnej dolini nimamo nobene narodne naprave. Če bomo koj spali, kakor kralj Matjažev vojska, nas bo kmalu rak snedel. Delati moramo z druženi močmi, ako hočemo dospeti cilj časne in večne sreče.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor vsako leto, bodo se svitli cesar tudi letos udeležili sv. ceremonij v velikem tednu na Dunaju, svitla cesarica pa pride še le na velikonočni ponedeljek z Badna in se poda kmalu za tem vsa cesarska družina za nekaj časa v Budo. — Na Dunajsko vseučilišče pride dr. Ignacij Jagić, iz Petrograda za naslednika prof. dr. Miklošiča. Dr. Jagić se je v Varaždinu porodil. — Državni zbor je v večerni seji dne 16. t. m. vzprejel v tretjem branju postavo o črni vojski. Za njo je bilo 178, zoper njo pa 88 glasov. Gg. poslanci so šli domov na praznike, a v sredo dne 5. maja bode jim že zopet biti na Dunaju, da še rešijo, cesar še niso dognali. — Gosposka zbornica pa je imela še v ponedeljek sejo, da je vzprejela ali popravila postave, ki so jih v zbornici poslancev sklenili. — Kupčija z železom ne raste, ampak le pojemlje, tako toži Ljubenska trgovinska kamora, a kako priti temu v okrog, tega tudi ona ne ve. — Na Krškem je umrl g. Martin Hočevar, mož kmečkega pokolenja, pa si je veliko premoženja pridobil. V njegovih rokah je bil nekaj časa dac tudi po štajarskih okrajih. — V Ljubljani je odložil baron Wurzbach predsedništvo v c. kr. kmet. družbi, pravijo, da bi bil že mnogo prej lahko to storil,

kajti g. baron ni sodil nikoli na to mesto. V odboru „društva pisateljev“ sta dva naša rojaka g. dr. J. Vošnjak pa g. prof. Ant. Raič. — Na Koroškem je žganje prav doma, pije ga že staro in mlado — se ve, da v svojo pogubo. Dež. predsednik se ustavlja tej pogubljivi razvadi, toda dosehmal skorej zastoj. — V Gorici je ustrelil vojak zlobno korporala pri vaji, h kateri so ga kaznovali. Vojaku, bode bržko ne ne šlo za glavo, a tudi korporalu bodo vzeli nogo. — Nadvojvoda Karol Štefan kupi si pri Trstu vilo „Murat“, da biva v njej prevzv. nadvojvodinja, dokler ostane nadvojvoda na morju. — Svota, katero so uradniki — vsi irredentovci od nog do glave — ugrabili v Trstu iz mestne kase, raste čudovito, sedaj jim manjka že 100.000 gl. in pravi se, da še primanjkuje več vrednostnih papirjev. — Cesarjevič Rudolf je god obhajal na otoku Lacroma. Zvečer poprej je bilo mesto Dubrovnik — nasproti otoku — vsled tega sila lepo razsvetljeno. Prejšnji teden pa je bil cesarjevič v Mostaru v Hercegovini. Ljudstvo ga je lepo vzprejelo in na večih krajih so ga prosili, naj bi svitli cesar še prišel v one kraje. — Na Poljskem je mesto Stryj pogorelo; vničenih je 600 hiš popolnem in vsled tega veliko družin brez strehe, zgorelo je mnogo ljudi, vendar se ne ve še njih število. Svitli cesar so takoj veleli 5000 glđ. razdeliti nesrečnim prebivalcem.

Vnanje države. Srbi in Bolgari so si, kakor je sedaj podoba, v resnici podali roke v prijateljstvo. Od obeh strani se želi, naj se obnovi diplomaška zveza. Da se uredé meje Vzhodnje Rumelije pri Kirdžaliji pa v Rodopskih gorah, prideta tje turška komisarja Šakir paša in Gadban efendi. — Ruski car pa carica bivata v Livadiji; tjekaj kliče zaporedoma poslance iz Carigrada, iz Atena, iz Belega grada, iz Bukarešta pride tje tudi vojni minister v imenu rumunske vlade. Sklepa se iz tega, da namerava car kaj odločnega ukreniti gledé odnošajev na Balkanu. V guberniju Smolenskem je pogorelo zadnjo nedeljo mesto Belij. Več sto hiš pa tudi nekoliko ljudi je našlo konec v ognju. — Na Pruskem se je sedaj v obeh zbornicah vzprejel predlog kneza Bismarka gledé nakupovanja poljskih zemljišč na Poznanjskem. No sedaj bo Bismark ležje spal, ker je dognal to, ne vemo, kako bi že rekli, slovito ali silovito delo nemške omike. — Kar namerava Gladstone za Irsko, je posebno znamenito to, da terja 180 milijonov funtov v to, da se nakupi srednjih kmečkih zemljišč in prepusti sedanjim najemnikom v last. Ti si jih bodo potlej rešili. — V Belgiji še med delalci ni čisto mirú, vendar njih upor pojenjuje. En milijon fr. razdeli se sedaj tovarnam, katere so delalci oškodovali. Kdo pa jih bo plačal? Nedorložno, pošteno ljudstvo. — Pri Francozih ni znamenitih novosti, delalci se

tudi tam kujajo, toda dosehmal še ne v toliki meri, kakor v sosednji Belgiji. — Italijanska vlada je razpustila zbornico poslancev, zakaj je to storila, misli razodeti v posebni izjavi. Okoli Milana in po Benečanskem razsaja kolera na novo, pomrlo je več ljudi vsled nje. V Ajaciju pa se je podrla hiša, ki je imela pet nadstropij, v tihi noči in je pokopala 12 ljudi za večno. teško pa jih ranila 30. — V Madridu je cvetno nedeljo blazni duhovnik v cerkvi ustrelil na pom. škofa in jih smrtno ranil. Škof so že umrli, cerkev pa so zaprli. Kraljica Kristina je pomilostila vojvoda Seviljskega; bil je obsojen na osem let težke ječe.

Smešnica 16. Žganjar gre kasno po noči iz mesta domov, tam je bil že več dni smradljivi špirit srkal. Pride do domače vasi, do krčme, kder se je tudi točilo žganje, toda več luč ne gori — njemu pa še grlo suši. Kaj početi? Dobro ve, da se mu ne odpré z lepa. Tedaj pa se zadere zunaj: „Gori! gori!“ — Oštir skoči s postelje in vpraša plaho: „Kje pa?“ Žganjar pa reče: „V mojem grlu, le hitro daj pijače!“
H. St.

Razne stvari.

(Vrnitev.) Cesarjevič Rudolf se je v ponedeljek, dne 19. t. m. s prevzv. soprogo odpeljal z otoka Lacroma, ter se povrnil na Dunaj.

(Ugovor.) Zoper to, da stojé tudi posestniki hiš v listi veleposestnikov, vložilo je več veleposestnikov v Mariborskem okraju ugovor in podpéra ga z jako tehtnimi razlogi. Ali se bode pa z ugovorom kaj doseglo, to je še dvomljivo.

(Dve sto prošenj.) Poslanec za Graško mesto, g. dr. Derschatta, je govoril v državnem zboru o dveh sto prošenj slov. občin za nemške šole. Poslanec g. M. Vošnjak mu je sicer takoj teh dve sto prošenj prevrgel, češ, da so le prošnje nemškega bauernvereina, sedaj pa je „D.W.“ vzela si usta polna, ter trdi, da so te prošnje prišle iz Ptujskega okraja. Mi „D.W.“ ne stavimo na laž, toda prosimo jo prav ponižno, naj nam pové imena tistih srenj, ki so tako prošnjo poslale in pa kdo jih je podpisal.

(Polom.) Znana Larisch-eva pivovarna v Laškem trgu pride dne 4. maja na 3. dražbo. Cena ji je 130.538 gold., a prodaja se tudi pod to ceno. Nemškutarjenje tedaj vendar-le ni zdravilo za vse.

(Od mladine.) Častniški namestnik, I. pl. Benedikt, se je v Mariboru na cvetno nedeljo v noči ustrelil. Kaj je mladeniča gnalo v smrt, ni znano, da-si gre marsikatera govorica po mestu. Čudno pa je vsekako, zakaj da se množijo samomori pri mladini, saj se njej še le razcvitava življenje.

(„Pozor.“) Slovensko kat. pol. društvo „Pozor“ v Ptujju ima svoj občni zbor, dne 6. maja t. l. ob 3. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Ptujju po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo odborovo o društvenem delovanju v minolem letu; 2. Izvolitev odbora; 3. Pogovor o delovanju slov. poslancev v državnem zboru (zadnje zasedanje); 4. Pogovor: kaj ovira na polju šolstva izobraženje in odgojo slovenskega ljudstva? 5. Nasveti. Društveniki in sploh narodnjaki naj blagovolijo se zborovanja mnogobrojno udeležiti, ker se bodo imenitni predmeti razpravljali. Odbor.

(Podružnica.) Za konjiški okraj dovolilo je ministerstvo podružnico sv. Cirila in Metoda. Društveniki se naj dne 2. maja po večericah v posojilnici konjiški zberejo, da se društvo konstituira. Osnovni odbor.

(Ptujsko „Slov. pevsko društvo“) je razposlalo do sedaj sledeče pesmi, ki se bodo pele pri velikem pevskem zboru v Ptujju, dne 15. avgusta t. l. 1. A. Foerster: Ave Marija. 2. A. Nedved: Moj dom. 3. Dr. G. Ipavec: a) Pod lipo, b) Slovenska dežela. 4. D. Jenko: Naprej. Dr. B. Ipavčev veliki zbor: „Kdo je mar?“ se še tiska in se bode v kratkem razposlal. Če bi po naključju, kateri društvenik ne bil dobil sekiric, ali če bi kateri poverjenik še več glasov potreboval, naj se to društvenemu vodstvu blagovoljno naznani, ki bode nemudoma zahtevane glasove poslalo. Ob enem so gg. poverjeniki uljudno prošeni, da vrnejo pesmi, ki so se pele pri lanskem velikem pevskem zboru v Celju.

(Občni zbor.) Ptujjska čitalnica ima svoj občni zbor na belo nedeljo, dne 2. maja t. l. sé sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednikov; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo; 4. poročilo preglednikov računov; 5. volitev novega odbora; 6. Nasveti.

(Banka „Slavija.“) Nov dokaz zaupanja in veljave pridobil si je slovanski ta zavod tudi med Nemci. Glavno ravnateljstvo „alpinsko-montanske družbe“ na Dunaju priporočilo je namreč banko „Slavijo“ podredjenim svojim uradom, pozvavši jih delovati v to, da si uradniki in delavci „alpinsko-montanske družbe“ zavarujejo pri njej življenje.

(Usmiljeni tolovaj.) Zvečer dne 27. marcija t. l. so bile v Laponcih pri Kapeli ukradene štiri pure in dve gosi. Drugo večer pa je tat prinesel tri pure in eno gos nazaj, tedaj je za-se pridržal le eno puro pa eno gos — menda za to, da ji je nasadil ali ka-li?

(Tat za krave.) Po slov. goricah izgine skorej vsak teden komu kaka krava iz hleva, pridejo pa tatém le redko na sled. V noči 13. aprila ukradli so neki ubožni udovi v Radenskem vrhu edino kravo. Našli še niso ne krave ne tatú.

(Ciganica.) Pri Norički slatini blizu Kapele se je tepla neka ciganičica okoli po dnevu proseč, po noči pa kradoč. Samo iz ene hiše je odnesla ženska oblačila, 25 gold. denarja, čvetero plečet, zaseko, maslo itd. Kmalu za tem pa je izginila in dosehmal ji še niso prišli na sled.

(Samomor.) Usnjar na Ptujju, g. Jožef Ritoper, se je v torek, dne 13. t. m., z revolverjem ustrelil. Uzrok tega čina je bila bojda dolga, neuzdravljiva bolezen. Mož ni bil naše gore list.

(O točarica!) Na Ptujju sta se zadnjo soboto, dne 17. t. m., puškar v 7. c. kr. bataljonu pa nek mesarski pomočnik v krčmi sprla zavoljo neke točarice. Ko se je potlej mesar vračal v mesnico, napadel ga je puškar, ter ga z revolverjem pri pričii ustrelil.

(Novi in stari župan.) Dozdanji vrli župan pri Veliki nedelji, Franc Meško, ni mogel za sedaj več vzprejeti te častne službe in zato so si izvolili v vrlem posestniku, Juriju Hebarju, novega župana. Ni dvoma, da se bode novi župan držal načel svojega prednika.

(Velik „ulk.“) Nemški burši so imeli v pričó dr. Aussererja in njegovega Sancho Pansa v soboto „svoj ulk“ v Mariboru, v nedeljo pa na Ptujju. Na obeh se je na čast Germanije veliko upilo, toda še več menda pilo, kajti burši so drugi den hodili, kakor senca bleđi po mestih. Na njih trezni Nemci niso videli nič vzroka za „ponos, tolažbo in nadejo za sedanje in prihodnje čase.“

(Duhovne spremembe.) Vč. g. Mat. Modrinjak, inf. proš na Ptujju, prevzeli so administracijo Završke dekanije. Provisor v Zavrčah je postal tamošnji kaplan, č. g. Rupert Šuta, v Zrečah pa č. g. Anton Potočnik, kaplan v Čadramu. Kaplaniji v Zavrčah pa v Čadramu ostanete prazni.

(Vojaške vaje.) V dneh od 3. do 15. maja meseca ima 8. lovski bataljon vaje pri Mariboru. V tem bataljonu so Štajerci in Korošci.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Šoštarič 23 gl. (ustn. dopl.), Šalamun 6 gld., Marzidovšek 5 gld., Črnenšek 2 gld., Rotnik 2 gld., Beljšak 1 gld., Kelemina 1 gld.

Loterijne številke:

V Gradcu 17. aprila 1886: 85, 20, 51, 26, 30
Na Dunaju „ „ 51, 56, 64, 87, 49
Prihodnje srečkanje 24. aprila 1886.

Letni in živinski sejem

bode v sredo, dne 28. aprila pri sv. Antonu v Slov. goricah.

Vabilo

k seji občnega zbora okrajne posojilnice
vknjiženega društva z neomejeno zavezo.

V posvetovanje in sklepanje pridejo;

1. Račun za leto 1885, z določilom o letnem pridobičku in odvezo načelstva zastran tega računa;

2. Izločitev društvenih udov, ki društvenih pravil ne izpolnjujejo;

3. Nadomestnje 5 udov nadzornega svetovilstva;

4. Volitev 3 udov v cenilno komisijo.

Seja je v nedeljo 2. majnika t. l. v šolskem poslopju v Ljutomeru in se začneja ob 8. uri predpoldnem.

V Ljutomeru, dne 15. aprila 1886.

Ravnateljstvo.

Razpis učiteljskih služeb.

V Ptujskem šolsk. okraju se sledeče učiteljske službe v umeščenje razpisujejo:

a) Učiteljska služba pri sv. Vidu poleg Ptuja, IV. plačilnega razreda (stalno.)

b) Učiteljska služba pri sv. Duhu v Haložah, III. plačalnega razreda, prosto stanovanje (stalno ali začasno.)

c) Podučiteljska služba na Ptujski okolici, III. plač. razred (stalno.)

d) Podučiteljske službe pri sv. Barbari v Haložah, IV. plač. razred., prosto stanov. (tudi začasno). V Leskovci, IV. plač. razreda, prosto stanovanje (tudi začasno). V Majšbergu, IV. plač. razred, prosto stanovanje (tudi začasno).

Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje v šestih tednih pri dotičnem krajnem šolsk. syetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuju, 16. aprila 1886.

1-3

Premierstein.

Naznanilo.

Meznarska služba za pridnega delavnega mladenča se oddaja do 15. aprila t. l. v Monsbergu. Pošta je M. Neustift. 3-3

3-10

Na prodaj!

Vinograd, eden oral velik, dobro obdelan, obrodi na leto po deset štrtinjakov vina s prav lepo solnčno lego zelo blizo železniške postaje v Poličanah, prodaja se pod roko po znižani ceni. Več o tem se izvé pri

Antoniji Belak,

poleg železniške postaje v Poličanah.

Med. Dr. F. Terč

stanuje

v Mariboru, Schillerstrasse št. 26

nasproti

gostilni h Gambrinu.

Ordinira vsaki den od 7-8. zjutraj in od 1-2. popoldne.

Javna zahvala.

Dne 24. sušca t. l. nama ste pogoreli naši dve hiši in gospodarsko poslopje v Prepoli, okraja Mariborskega.

Bila sva zavarovana pri „Dunajskem zavarovalnem društvu“, katero je škodo takoj prav dobro vcenilo in nama danes že poplačalo po svojem glavnem zastopniku gosp. Karolu Brezniku v Mariboru, Tegetthoff-ova ulica št. 32.

Primorana sva, da slavni dunajskeje zavarovalnej družbi izrečeva svojo najprisrčnejšo zahvalo in priporočamo omenjeno zavarovalno družbo vsakemu, kateri si hoče dobro svoja poslopja zavarovati.

Prepola, dne 16. aprila 1886.

Jurij in Marija Lešnik,
posestnika.

V zalogi podpisane bukvarne dobiva se knjiga

Marija moja kraljica

ali

Šmarnice.

Spisal

Anton Žgur,

župnik v Loškem Potoku.

Z dovoljenjem Ljubljanskega knezo-škofjstva.

Obseg:

Marija, moja luč; moja zvezda; moje solnce; moja pesem; moje bukve; moj vrt; moja jed; moj škit; moj biser; moja beseda; moje veselje; moje zrkalo; moja sestra; moj studenec; moja nevesta; moja podoba; moja cvetlica; moj prstan; moje orožje; moje sidro; moje pribežališče; moje prebivališče; moja trdnjava; moj turen; moje zdravilo; moj pot; moja čudodelnica; moja srednjica; moja mati; moja krona; moja kraljica. — Pridejana je sveto maša, molitve, katere naj se z mašnikom vred opravljajo po vsaki tihi sv. maši, lavretanske litanije, molitve k presvetemu Rešnjemu Telesu, k sveti Devici Materi Mariji, k svetemu Jožefu, za vse potrebe, litanije vseh svetnikov, molitve po litanijah molitev h križanemu Jezusu, tri božje čednosti in križev pot,

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je ta-le:

Vezane v pol usnji — gld. 90 kr.

„ vse v usnji 1 „ — „

„ „ „ „ z zlato obrezo 1 „ 20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Tvarina je dobro obravnavana in prav koristna. Ker ima branje mične izgleda in dogodbe, bode se knjiga gotovo vsakemu priljubila.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

stolni trg št. 6.

1-3

2-2

Oznanilo.

Komur je do tega, da bodemo Slovenci napredovali v vseh strokah narodnega gospodarstva, naj prevzame zastop vzajemno zavarovalne banke „Slavije“, katera uživa splošno zaupanje. Tudi potovalne zastopnike za posamične okraje in za celo Spodnje Štajarsko sprejema banka „Slavija“. Obrniti se je do njenega glavnega zastopa v Ljubljani (na Kongresnem trgu št. 7.)

2-3

Priporočba.

Pri **J. Kraju**, založniku v Novem mestu je prišla na svetlo knjižica:

„Delavski prijatelj“.

Nauki, ki so delavcem v sedanji dobi posebno potrebni. Spisal Fr. Podgornik. Cena 20 kr. Dobiva se pri založniku in po vseh knjigarnah.

Gospodar in ekonom

se išče, kateri je sposoben za sadje- in vinorejo. Ponudniki naj se obračajo do gospé Line pl. Ritter v Gorici (Görz.) 3-3

Malo preigran klavir,

dober, s šest in pol oktav prodaja Gr. Kerpač organist v Šentilju, pošta Mislinje. Cena je 75 gold.

Gregor Kerpač,

1-3

organist.

Ceneje kakor kjerkoli!

Velika izprodaja

gotovih moških in deških oblek kakor tudi perila.

Zavoljo prevelike zaloge v gotovih oblekah in perila sem primorana, da napravim to izprodajo.

Opozarjam tedaj p. n. občinstvo na to, da prodajam od dnes naprej gornje blago za močno znižano ceno.

V dovoljno obiskanje priporočam se

Marija Heumayr,

Veliki trg, na oglu Dravske ulice, čez stopnjice v Mariborn.

Ceneje kakor kjerkoli!

Št. 5829.

Oznanilo.

C. kr. vzajemna zavarovalnica v Gradcu obhaja po § 92 pravil in po sklepu upravnega soveta od dne 16. aprila meseca t. l. redno društveno zborovanje letno

v ponedeljek 24. dne maja meseca 1886 ob 10. uri predpoldne v deželski hiši v Gradcu.

To se daje po § 94 pravil na znanje, zraven osebno povabljenih odposlanikov, ki vse društvo zastopajo, še tudi p. n. gg. društvnikom z opomenjo, da je zborovanje za-nje po § 99 pravil javno in le vsled sklepa zborovega posvetuje se o posameznih točkah tajno.

Vspored za ta občni zbor je ta-le: I. Računsko poročilo za 57. upravno leto 1885 z nasvetom zastran dobička. II. Poročilo računskih pregledovalcev gledé računov leta 1885. III. Nasvet gledé odkazanja zneska iz rezervnega zaklada za umirovljene. IV. Proračun za leto 1886. V. Poročilo upravnega soveta na podlagi sklepov zadnjega društvenega zbora gledé na: a) Prašanje nakupa hiše v Ljubljani; b) Prašanje ustanovitvenja namestništva za Koroško in nakupa hrama v Celovcu. VI. Nasvet upravnega soveta zastran denarja rezervnega zaklada.

V Gradcu dne 24. aprila meseca 1886.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice Graške proti ognju.

(Ponatis se ne plačuje.)